

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Свєтєн ПАВЛЮК

“29” серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Освітній менеджмент

(назва дисципліни)

Галузі знань

А Освіта

Спеціальність

А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

Предметна спеціальність

А4.11 Середня освіта (фізична культура)

Рівень вищої освіти

другий (магістерський)

Освітньо-професійна програма

Середня освіта (фізична культура)

Обсяг дисципліни

4 кредити ЄКТС,

Шифр дисципліни

ОФП.05

Мова навчання

українська:

Статус дисципліни:

обов'язкова (цикл фахової підготовки)

Факультет

здоров'я, психології, фізичної культури і спорту

Кафедра

теорії і методики фізичного виховання і спорту

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальне навантаження		Кількість годин						Контрольна робота	Курсова робота	Вид семестрового контролю	
					Аудиторні заняття				Індивідуальна робота студента	Самостійна робота, в т.ч. РС			Залік	Іспит
			Європейські кредити	Години	Всього	Лекцій	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
Денна	1	2	4,0	120	50	16		34		70				+
Заочна	1	2	4,0	120	10	6		4		110				+

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Середня освіта (фізична культура)» за спеціальністю А4.11 «Середня освіта (фізична культура)» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Програму складено

Підпис

д.п.н., професор Юрій ДУТЧАК

Вчений ступінь, звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Схвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання і спорту

Протокол № 1 від 29 серпня 2025 р. Зав. кафедрою

Підпис

Олександр СОЛТИК

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету здоров'я, психології, фізичної культури та спорту

Протокол від 29 серпня 2025 року №1а

Голова вченої ради факультету

Підпис

Свєтєн ПАВЛЮК

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Хмельницький 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРИЗВИЩЕ
Гарант ОПП	теорії і методики фізичного виховання і спорту		Олександр СОЛТИК

3. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Освітній менеджмент» є однією із фахових дисциплін і займає провідне місце у професійній підготовці фахівців освітнього рівня «магістр» за спеціальністю А4.11 «Середня освіта (фізична культура)» за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (фізична культура)».

Пререквізити: Психолого-педагогічні основи фізичної культури (ОЗП.02); Теорія і методика викладання фізичної культури у закладах загальної середньої освіти (ОФП.01).

Постреквізити: Педагогічна практика I (ОФП.06); Педагогічна практика II (ОФП.07); Комплексний атестаційний іспит (КАІ).

Відповідно до освітньо-професійної програми «Середня освіта (фізична культура)» другого (магістерського) рівня вищої освіти дисципліна має забезпечити:

Компетентності: здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти за предметною спеціальністю Середня освіта (фізична культура), що передбачає проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов (ІК); здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення, прагнути до встановлення істини, бути критичним та самокритичним (ЗК1); здатність розробляти та презентувати освітні проекти, управляти ними та спрямовувати виконавців на досягнення спільної мети (ЗК2); здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу із створенням вільного від насильства й цькування та будь-яких інших форм дискримінації освітнього середовища, у якому забезпечено атмосферу довіри, доброти, взаємоповаги та взаємодопомоги (ЗК3); здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до пізнавальної діяльності, саморозвитку, самостійності, підприємливості, ініціативності, впевненості в собі; спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку (ЗК6); здатність проектувати і реалізовувати освітній процес з фізичної культури з урахуванням освітніх потреб здобувачів освіти, їх стану здоров'я, віку, статі та відповідно до сучасних освітніх тенденцій (ФК4).

Програмні результати навчання: демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість (ПРН3); формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність (ПРН4); називає шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки (ПРН8); демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу (ПРН9); знає та дотримується вимог законодавства щодо охорони життя і здоров'я учасників освітнього процесу (зокрема інклюзивного освітнього середовища); використовує в освітньому процесі здоров'язбережувальні технології (ПРН10); демонструє здатність діяти автономно і в команді (ПРН11); демонструє дотримання культури академічної доброчесності у власній діяльності та демонструє вміння формувати її в учнів (ПРН12); демонструє уміння формувати у здобувачів освіти знання, уміння, навички та переконання, необхідні для реалізації здорового способу життя, підтримання належного рівня фізичної активності, володіє вміннями будувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу для створення здоров'язбережувального і здоров'яформувального середовища (ПРН18); знає та дотримується вимог безпеки життєдіяльності і профілактики травматизму в межах своїх функціональних обов'язків (ПРН19); вмє розробляти та реалізовувати навчальні і дослідницькі проекти з фізичної культури, узагальнювати отримані результати та впроваджувати їх в освітній процес (ПРН20).

Мета: навчальної дисципліни «Освітній менеджмент» полягає у формуванні у здобувачів вищої освіти системи знань про управління системами освіти, їх становлення, функціонування та розвиток, закономірності, принципи та методи управлінської діяльності керівника-менеджера навчального закладу, роль та методи ефективної управлінської діяльності керівника навчального закладу, усвідомлення специфіки школи як соціально-педагогічної системи, підготовка магістрантів до управлінської діяльності.

Предмет дисципліни. Вивчення сучасних закономірностей ефективного управління закладами освіти.

Завдання дисципліни. Систематизація знань про освітні системи, ознайомлення здобувачів вищої освіти із теоріями освітнього менеджменту, функціями, принципами, методами, завданнями менеджменту освіти; визначення понять «державне» та «внутрішнє» управління навчальним закладом; розкриття сутності процесу управління школою, його складових та етапів; характеристика системи управлінської діяльності керівника навчального закладу, аналіз проблем, прогнозування розвитку системи управління; вивчення, аналіз розвитку ефективних управлінських моделей в освіті; визначення психологічних характеристик сучасного керівника навчального закладу; розкриття професійних якостей професіоналів у сфері педагогічного менеджменту.

Результати навчання. Магістрант, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: досліджувати світові та національні тенденції і закономірності розвитку освітнього менеджменту; уміти встановлювати міжособистісні горизонтальні та вертикальні комунікації в організації для досягнення мети; визначати перспективи розвитку закладів освіти; пояснювати сучасні наукові концепції, теорії і технології управління закладом освіти.

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ.

Назва теми	Кількість годин					
	Денна форма			Заочна форма		
	Лекції	Лабораторні заняття (практичні)	Самостійна робота	Лекції	Лабораторні заняття (практичні)	Самостійна робота
Модуль 1 Основи управління						
Тема 1. Вступ до дисципліни. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності.	2	2	4	2	2	6
		2	4			6
Тема 2. Особливості освітніх систем провідних країн світу	2	2	4			12
		2	4			6
Тема 3. Розвиток освіти в Україні в умовах глобалізації	2	2	4			6
		2	4			12
Тема 4. Методологічні засади освітнього менеджменту	2	2	4			6
		2	4			6
Модуль 2 Управління персоналом						
Тема 5. Теоретичні основи освітнього менеджменту	2	2	4	2	2	6
		2	4			6
Тема 6. Забезпечення результатів управлінської діяльності в освіті	2	2	5			6
		2	5			6
Тема 7. Соціально-психологічні аспекти освітнього менеджменту	2	2	5	2		6
		2	5			6
Тема 8. Управління якістю освіти	2	2	5			6
		4	5			6
Разом за 2 семестр	16	34	70	6	4	110

5 ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

5.1. Зміст лекційного курсу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотації	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ до дисципліни. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Освітній менеджмент». Сутність і значення освітнього менеджменту. Організації в освіті як об'єкти управління. Історія становлення освітнього менеджменту. <i>Література:</i> [2, с. 9-50; 3, с. 7- 15; 4, 11-27].	2
2.	Тема 2. Особливості освітніх систем провідних країн світу. Забезпечення якості в системі вищої освіти США. Китайський досвід управління освітньою системою. Освітня система Великої Британії. Фінський підхід до управління освітньою системою. <i>Література:</i> [2, с. 382-415, 425-439; 2, с. 23-24].	2
3.	Тема 3. Розвиток освіти в Україні в умовах глобалізації. Система освіти в Україні, її структура, органи державного управління освітою. Державно-громадське управління освітою. Світові тенденції у розвитку освіти. Розвиток освіти в Україні – стратегія змін <i>Література:</i> [2, с. 52-110; 4, с.27-34].	2
4.	Тема 4. Методологічні засади освітнього менеджменту. Вплив загальнонаукових підходів на управління освітою. Конкретно наукові підходи в управлінні освітою. Основи технологічного підходу в освіті. Технології управління освітою. <i>Література:</i> [2, с. 112-168; 5, с. 47- 57].	2
5.	Тема 5. Теоретичні основи освітнього менеджменту. Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Реалізація основних функцій педагогічного менеджменту. Планування як загальна функція освітнього менеджменту. Організація як загальна функція освітнього менеджменту. Мотивація як загальна функція освітнього менеджменту. Контроль як загальна функція освітнього менеджменту <i>Література:</i> [2, с. 170-214; 5, с. 184-209].	2
6.	Тема 6. Забезпечення результатів управлінської діяльності в освіті. Управлінське рішення. Комунікації в процесі управління. ІКТ в управлінні освітою. Управління персоналом. <i>Література:</i> [1, 70-102, 2, 225-258; 5, 140-155; 4, с. 49-63].	2
7.	Тема 7. Соціально-психологічні аспекти освітнього менеджмент. Організаційна культура. Відповідальність. Етика . Лідерство в освіті. <i>Література :</i> [2, с.259-289; 5, с. 105-117].	2
8.	Тема 8. Управління якістю освіти. Теоретичні основи якості освіти. Оцінювання якості в системі загальної середньої освіти. Забезпечення якості в системі вищої освіти Міжнародні порівняльні дослідження якості знань. Вітчизняний досвід проведення моніторингових досліджень. <i>Література :</i> [1, с. 70-102; 2, с. 301-380; 3, с. 92-107].	2
	Разом за 2 семестр:	16

Перелік оглядових лекцій для студентів заочної форми навчання

Номер лекції	Тема лекції	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності. Розвиток освіти в Україні <i>Література:</i> [2, 3, 4].	2
2	Теоретичні основи освітнього менеджменту. <i>Література:</i> [1, 2,5].	2
3	Управління якістю освіти <i>Література:</i> [1,2,3].	2
Разом :		6

5.2. Зміст практичних занять.

Перелік практичних занять для студентів *денної* форми навчання

Номер практичного заняття	Тема та зміст практичного заняття	Кількість годин
1.	Тема 1. Вступ до дисципліни. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності. Предмет, завдання та зміст дисципліни «Освітній менеджмент». Сутність і значення освітнього менеджменту. Організації в освіті як об'єкти управління. <i>Література:</i> [2, с. 9-50; 3, с. 7- 15; 4, 11-27].	2
2.	Тема 1. Вступ до дисципліни. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності. Історія становлення освітнього менеджменту. <i>Література:</i> [2, с. 9-50; 3, с. 7- 15; 4, 11-27].	2
3.	Тема 2. Особливості освітніх систем провідних країн світу. Забезпечення якості в системі вищої освіти США. Китайський досвід управління освітньою системою. <i>Література:</i> [2, с. 382-415, 425-439; 2, с. 23-24].	2
4.	Тема 2. Особливості освітніх систем провідних країн світу. Освітня система Великої Британії. Фінський підхід до управління освітньою системою. <i>Література:</i> [2, с. 382-415, 425-439; 2, с. 23-24].	2
5.	Тема 3. Розвиток освіти в Україні в умовах глобалізації. Система освіти в Україні, її структура, органи державного управління освітою. Державно-громадське управління освітою. <i>Література:</i> [2, с. 52-110; 4, с.27-34].	2
6.	Тема 3. Розвиток освіти в Україні в умовах глобалізації. Світові тенденції у розвитку освіти. Розвиток освіти в Україні – стратегія змін. <i>Література:</i> [2, с. 52-110; 4, с.27-34].	2
7.	Тема 4. Методологічні засади освітнього менеджменту. Вплив загальнонаукових підходів на управління освітою. Конкретно наукові підходи в управлінні освітою. <i>Література:</i> [2, с. 112-168; 5, с. 47- 57].	2
8.	Тема 4. Методологічні засади освітнього менеджменту. Основи технологічного підходу в освіті. Технології управління освітою. <i>Література:</i> [2, с. 112-168; 5, с. 47- 57].	2
9.	Тема 5. Теоретичні основи освітнього менеджменту.	2

Номер практичного заняття	Тема та зміст практичного заняття	Кількість годин
	Основні поняття теорії педагогічного менеджменту. Реалізація основних функцій педагогічного менеджменту. Планування як загальна функція освітнього менеджменту. <i>Література:</i> [2, с. 170-214; 5, с. 184-209].	
10.	Тема 5. Теоретичні основи освітнього менеджменту. Організація як загальна функція освітнього менеджменту. Мотивація як загальна функція освітнього менеджменту. Контроль як загальна функція освітнього менеджменту <i>Література:</i> [2, с. 170-214; 5, с. 184-209].	2
11.	Тема 6. Забезпечення результатів управлінської діяльності в освіті. Управлінське рішення. Комунікації в процесі управління. <i>Література:</i> [1, 70-102, 2, 225-258; 5, 140-155; 4, с. 49-63].	2
12.	Тема 6. Забезпечення результатів управлінської діяльності в освіті. ІКТ в управлінні освітою. Управління персоналом. <i>Література:</i> [1, 70-102, 2, 225-258; 5, 140-155; 4, с. 49-63].	2
13.	Тема 7. Соціально-психологічні аспекти освітнього менеджмент. Організаційна культура. Відповідальність. <i>Література :</i> [2, с.259-289; 5, с. 105-117].	2
14.	Тема 7. Соціально-психологічні аспекти освітнього менеджмент. Етика . Лідерство в освіті. <i>Література :</i> [2, с.259-289; 5, с. 105-117].	2
15.	Тема 8. Управління якістю освіти. Теоретичні основи якості освіти. Оцінювання якості в системі загальної середньої освіти. Забезпечення якості в системі вищої освіти. <i>Література :</i> [1, с. 70-102; 2, с. 301-380; 3, с. 92-107].	2
16.	Тема 8. Управління якістю освіти. Міжнародні порівняльні дослідження якості знань. Вітчизняний досвід проведення моніторингових досліджень. <i>Література :</i> [1, с. 70-102; 2, с. 301-380; 3, с. 92-107].	4
	Разом за 2 семестр	34

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

Номер практичного заняття	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності. Розвиток освіти в Україні <i>Література:</i> [2, 3, 4].	2
2	Теоретичні основи освітнього менеджменту та управління якістю освіти	2
	Разом:	4

5.3. Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота здобувачів вищої освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до виконання практичних робіт, виконанні індивідуальних завдань, тестування з теоретичного матеріалу тощо. До послуг студентів сторінка кафедри у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні матеріали з її навчально-методичного забезпечення та контролю результатів навчання.

Таблиця – Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
1.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №1. Підготовка до практичного заняття №1.	4
2.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №1. Підготовка до практичного заняття №2.	4
3.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №2. Підготовка до практичного заняття №3.	4
4.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №2. Підготовка до практичного заняття №4.	4
5.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №3. Підготовка до практичного заняття №5.	4
6.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №3. Підготовка до практичного заняття №6.	4
7.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №4. Підготовка до практичного заняття №7.	4
8.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №4. Підготовка до практичного заняття №8. Підготовка до тестового контролю №1	4
9.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №5. Підготовка до практичного заняття за темою №9. Вибір теми ІДЗ	4
10.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №5. Підготовка до практичного заняття №10. Підготовка ІДЗ	4
11.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №6. Підготовка до практичного заняття №11. Підготовка ІДЗ	5
12.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №6. Підготовка до практичного заняття №12. Підготовка ІДЗ	5
13.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №7. Підготовка до практичного заняття №13. Підготовка ІДЗ	5
14.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №7. Підготовка до практичного заняття №14. Підготовка ІДЗ	5
15.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №8. Підготовка до практичного заняття №15. Підготовка ІДЗ	5
16.	Опрацювання лекційного матеріалу за темою №8. Підготовка до практичного заняття №16. Підготовка до тестового контролю №2 Презентування ІДЗ	3
17.	Опрацювання лекційного матеріалу	2

Номер тижня	Зміст самостійної роботи	Кількість годин
	Презентування ІДЗ	
	Разом за 2 семестр	70

Керівництво самостійною роботою за виконанням індивідуальних завдань здійснює викладач згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

Контроль за виконання індивідуальних завдань здійснюється на практичних заняттях.

5.4. Тематики індивідуальних завдань для самостійної роботи студентів.

В межах індивідуального завдання здобувачам вищої освіти пропонується написати есе на одну із запропонованих тем:

«Розвиток шкіл наукового менеджменту і їх вплив на сучасну теорію управління освітою»

«Загальні функції освітнього менеджменту».

6. ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема:

- лекції (з використанням методів пояснення, розповіді, бесіди, проблемного навчання й візуалізації);
- практичних занять (з використанням методів ділової гри, дискусії, диспуту, анкетування);
- самостійна робота (самостійних аналіз завдання, робота з літературними джерелами, індивідуальне завдання).

В освітньому процесі застосовуються: методи навчання за джерелом передачі і сприймання інформації (словесні (пояснення, дискусія, консультування), практичні (інструктування, розв'язування ситуаційних задач), наочні (демонстрування, ілюстрування, спостереження); за логікою передачі і сприймання навчальної інформації; за рівнем самостійності пізнавальної діяльності (методи проблемного викладу, частково пошукові, дослідницькі, спрямовані на розвиток самостійності здобувачів освіти); методи стимулювання і мотивації учіння, інтерактивні; метод аналізу конкретних ситуацій з використанням технологій візуалізації, інформаційно-комунікаційних та технології дистанційного навчання (сервіс для проведення онлайн конференцій Zoom, Модульне середовище для навчання тощо).

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених Робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (розв'язування задач, участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи);
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів виконання індивідуальних завдань.

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати як поточного контролю, так і підсумкового контролю, який проводиться з усього матеріалу дисципліни за білетами, попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри. Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не виконає обсяг роботи, передбачений Робочою програмою. Здобувач вищої освіти, який набрав позитивний

середньозважений бал (60 відсотків і більше від максимального балу) з усіх видів поточного контролю і не склав іспит, вважається таким, який має академічну заборгованість. Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ».

8. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, розв'язувати задачі, брати участь у дискусіях щодо прийнятих рішень при виконанні здобувачами задач).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання індивідуального домашнього завдання. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. У якості ІДЗ здобувач може підготувати есе або тези доповіді на конференцію за однією з тем навчальної дисципліни при дотриманні узгоджених з викладачем термінів його виконання.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачам вищої освіти передбачено визнання і зарахування результатів навчання, набутих шляхом неформальної освіти, які сприяють формуванню компетентностей і поглибленню результатів навчання, визначених робочою програмою дисципліни, або забезпечують вивчення відповідної теми та/або виду робіт з програми навчальної дисципліни (детальніше у Положенні про порядок визнання та зарахування результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ).

9. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем роботи з кожної структурної одиниці і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна структурна одиниця (робота) може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної структурній одиниці.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності *не допускаються та не толеруються*.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи (структурну одиницю) після її оцінювання виставляється в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених її Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, підсумковим контролем для якої є іспит, може набрати до 60 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів.

Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю Співвідношення...), яка заноситься в екзаменаційну відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Таблиця – Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти

Аудиторна робота								Контрольні заходи		Самостійна робота	Семестровий контроль	Разом
Практичні заняття (мінімум – 8 контрольних точок)								Тестовий контроль:		ІДЗ*	Іспит	
T*1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T1-4	T5-8			
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	6-10	24-40	60-
24-40								6-10		6-10	24-40	100**

Примітка: T* – тема навчальної дисципліни; ІДЗ* – індивідуальне домашнє завдання;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно-обґрунтувати прийняті рішення; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління закладом фізичної культури і спорту; аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань; приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики

	та ресурсні потреби; зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію; організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів; розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі). Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>похибки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекидає їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з двох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 10 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 10.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 3 до 5 балів:

Таблиця – Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–5	6	7-8	9-10
Відсоток правильних відповідей	0-59	60	70-80	9-100
Кількість балів	0	3	4	5

На тестування відводиться 10 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Оцінювання індивідуального домашнього завдання

Здобувач вищої освіти на самостійній роботі 9 тижня обирає тему індивідуального домашнього завдання.

ІДЗ здобувача вищої освіти оцінюється аналогічно з використанням вищенаведених у таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (мінімальний позитивний бал – 6 балів, максимальний – 10 балів).

Бали оцінювання	Узагальнений зміст оцінювання
10 балів (відмінно, високий рівень)	Робота демонструє глибоке розуміння теми та творчий підхід; аргументація логічна, послідовна та переконлива; використано сучасні наукові джерела й професійну термінологію; структура роботи чітка; стиль викладу грамотний і академічний; здобувач вищої освіти демонструє здатність до критичного мислення, аналізу та узагальнення; відсутні фактичні чи мовні помилки
9 балів (дуже добре)	Здобувач вищої освіти виявив глибоке розуміння теми; аргументація здебільшого логічна та переконлива; використано відповідні джерела та понятійний апарат; структура роботи збережена, стиль викладу грамотний; можливі незначні неточності у формулюваннях або оформленні
8 балів (добре)	Робота відповідає темі та завданню, продемонстровано достатній рівень знань; наведено приклади та аргументи, проте вони не завжди повністю переконливі; структура роботи збережена, але окремі частини можуть бути менш чіткими; допускаються окремі стилістичні чи мовні помилки, які не спотворюють змісту.
7 балів (задовільно, достатній рівень)	Робота відповідає темі частково, є поверхневою; аргументація неповна або слабо обґрунтована; структура роботи має недоліки; використання джерел обмежене; зустрічаються помилки у викладі чи оформленні, які знижують якість сприйняття
6 балів (мінімально позитивно, прийнятний рівень)	Робота формально відповідає темі, проте характеризується фрагментарністю знань та низьким рівнем аргументації; структура майже відсутня або нечітка; використання професійної термінології мінімальне; наявні численні мовні чи змістові помилки; робота свідчить про недостатній рівень самостійності, проте може бути зарахована
Менше 6 балів (незадовільно)	Робота не відповідає темі або має серйозні недоліки у змісті та структурі; аргументація відсутня або недоречна; немає посилань на джерела; спостерігається хаотичний виклад думок, значні фактичні та мовні помилки; робота не може бути зарахована

При підготовці тез доповідей на конференцію у якості ІДЗ здобувач вищої освіти отримує максимальний бал (20 балів) за його виконання.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота			Семестровий контроль	Разом
практичні заняття* :		Тестовий контроль	контрольна робота		індивідуальне завдання	іспит	
1	2	ТК1	якість виконання	захист роботи	ІДЗ		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)							
3-5	3-5	6-10	6-10	6-10	6-10	24-40	
12-20			12-20		6-10	30-50	60-100

Примітка. *Вимоги до оцінювання практичних занять та тестових контролів студента-заочника аналогічні вимогам, що пред'являються до здобувачів освіти денної форми

Оцінювання контрольної роботи здобувачів, які навчаються за заочною формою здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання двох теоретичних завдань. Варіанти контрольних робіт наводяться у модульному середовищі дисципліни. При оцінюванні контрольної роботи враховуються: повнота відповіді на теоретичні питання та захист. Кожне з теоретичних питань оцінюється від 6 до 10 балів, загальна сума балів на позитивну оцінку становить від 12 до 20.

Таблиця – Розподіл балів при оцінюванні завдань контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів навчання		
	Достатній	Середній	Високий
Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється викладачем з використанням таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю (іспит)

Освітня програма передбачає підсумковий семестровий контроль з дисципліни у формі іспиту, завданням якого є системне й об'єктивне оцінювання як теоретичної, так і практичної підготовки здобувача з навчальної дисципліни. Складання іспиту відбувається за попередньо розробленими і затвердженими на засіданні кафедри білетами. Відповідно до цього в екзаменаційному білеті поєднуються питання як теоретичного, так і практичного характеру.

Здача іспиту проводиться в очному режимі із присутністю екзаменатора. При наявності поважних підстав (карантинні обмеження, обмеженні можливості бути присутнім внаслідок військового стану, стан здоров'я студента тощо) допускається здача екзамену за допомогою дистанційних технологій, зокрема із використанням платформи ZOOM, Viber тощо. Рівень виконаної екзаменаційної роботи оцінюється за чотирьох бальною системою із урахуванням зазначених нижче критеріїв оцінювання.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів денної форми навчання

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)

Теоретичне питання № 1	6	8	10
Теоретичне питання № 2	6	8	10
Практичне завдання	12	16	20
Разом:	24		40

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (24 бали) та максимального (40 балів), знаходиться в межах 25-39 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Таблиця – Оцінювання результатів підсумкового семестрового контролю здобувачів заочної форми навчання

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал (задовільно)	Потенційні позитивні бали* (середній бал) (добре)	Максимальний (високий) бал (відмінно)
Теоретичне питання № 1	6	10	15
Теоретичне питання № 2	6	10	15
Практичне завдання	8	14	20
Разом:	30		50

Примітка. *Позитивний бал за іспит, відмінний від мінімального (30 балів) та максимального (50 балів), знаходиться в межах 31-49 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) іспиту.

Для кожного окремого виду завдань підсумкового семестрового контролю застосовуються критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти, наведені вище.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		Задовільно/Satisfactory – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання

з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Семестровий іспит виставляється, якщо загальна сума балів, яку набрав студент з дисципліни за результатами поточного та підсумкового контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «відмінно/добре/задовільно», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

11. Питання для самоконтролю результатів навчання

1. Надайте визначення понять «управління», «соціальне управління», «менеджмент».
2. Що є об'єктом і суб'єктом вивчення в менеджменті?
3. Надайте визначення понять «управління освітою», «управління школою», «шкільний менеджмент», «педагогічний менеджмент».
4. Охарактеризуйте цілі в педагогічному менеджменті.
5. Висвітліть погляди на вертикальний і горизонтальний поділ управлінської праці
6. Що є історичними передумовами розвитку сучасного педагогічного менеджменту?
7. Етапи розвитку системи управління освітою за Л. Прокопенко
8. Як вплинули зміни на політичній карті світу у XVIII–XIX ст. на розвиток освіти на території України.
9. Управлінські аспекти освітніх реформ XVIII–XIX ст. на територіях України, що перебували в межах Російської імперії.
10. Висвітліть погляди М. Бунакова, К. Ушинського, С. Шацького, М. Корфа, М. Пирогова, Л. Толстого, Ю. Федьковича на окремі аспекти управління освітою у XIX ст.
11. Розвиток управління освітою в УРСР в 1920–1930 рр.
12. Розвиток управління освітою в УРСР в 1950–1990 рр.
13. Школознавство як передумова формування сучасних поглядів на управління освітою.
14. Розвиток управління освітою в Україні після 1991 р.
15. Охарактеризуйте основні напрямки наукових досліджень у сучасному педагогічному менеджменті
16. Висвітліть основні підходи до класифікації організацій в системі освіти.
17. Охарактеризуйте формальні організації в системі освіти, що регламентовані законодавством України.
18. Яка стратегічна мета створення громадських організацій в системі освіти?
19. Контроль як базовий елемент процесу управління.
20. Етапність прийняття рішень.
21. Комунікація як зв'язувальний процес управління.
22. Економічні методи управління.
23. Організаційно-адміністративні методи управління.
24. Соціально-психологічні методи управління.
25. Основні концепції маркетингового управління.
26. Охарактеризуйте систему загальної середньої освіти в США.
27. Охарактеризуйте специфіку процедури акредитації у системі вищої освіти США
28. Охарактеризуйте процедуру зовнішнього оцінювання навчальних досягнень випускників шкіл у США.
29. Висвітліть специфіку вступу до ЗВО США
30. Назвіть організації, що забезпечують незалежне оцінювання учнів і студентів у

США. У чому полягає специфіка їх діяльності?

31. Висвітліть діяльність провідних асоціацій ЗВО США.
32. Охарактеризуйте систему вищої освіти в США.
33. Охарактеризуйте систему загальної середньої освіти Великої Британії.
34. Охарактеризуйте систему вищої освіти у Великій Британії.
35. Висвітліть тенденції у підготовці керівників для сфери освіти в переважній більшості англomовних країн світу.
36. Охарактеризуйте систему загальної середньої освіти Фінляндії.
37. Назвіть основні світові тенденції в розвитку освітніх систем.
38. Назвіть основні проблеми в реформуванні системи вищої освіти в Україні.
39. Як впливає на розвиток освітніх систем використання інформаційно-комунікаційних технологій?
40. Назвіть стратегічні напрямки розвитку освіти в Україні.
41. Назвіть ключові напрямки розвитку системи загальної середньої освіти на сучасному етапі.
42. Висвітліть структуру державних органів управління освітою.
43. Назвіть основні завдання державних органів управління освітою.
44. Назвіть основні завдання органів управління освітою на регіональному і місцевому рівнях
45. В яких законодавчих і нормативних документах висвітлено основні положення щодо державно-громадського управління освітою
46. Охарактеризуйте рівні методологічного знання.
47. Назвіть структурні підсистеми філософії освіти.
48. Сформулюйте основні ознаки системи.
49. Висвітліть особливості комплексного підходу як особливої форми конкретизації системності.
50. Назвіть підходи, що лежать в основі методології державного управління освітою.
51. Охарактеризуйте сутність використання системного підходу в управлінні освітою.
52. Мотивуйте використання синергетичного підходу в управлінні освітою.
53. Висвітліть основні засади реалізації ситуаційного підходу в управлінні освітою.
54. Дайте характеристику основних положень ситуаційного підходу.
55. Вплив акмеологічного підходу на результативність управління освітою.
56. Трансформація поглядів щодо ролі особистісно-орієнтованого підходу в управлінні освітою.
- 57.
58. Назвіть основні принципи управління освітою.
59. Назвіть основні етапи стратегічного планування.
60. Висвітліть особливості реалізації функції планування на місцевому і регіональному рівнях.
61. Висвітліть понятійно-термінологічний апарат, характерний для реалізації функції організації
62. Дайте характеристику змістовних мотиваційних теорій.
63. Охарактеризуйте особливості формальних і неформальних комунікацій.
64. Охарактеризуйте етапи прийняття управлінських рішень.
65. Охарактеризуйте модель процесу комунікації.
66. Назвіть основні завдання управління персоналом.

- ## 11. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Лекційні матеріали до дисципліни
<https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=9466>

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, смартфон або інший мобільний пристрій, проєктор. Програмне забезпечення: програми Microsoft Office або аналогічні, доступ до мережі Інтернет, робота з презентаціями.

Основна

1. Дарманська І., Дарманська І., Дарманський С., Дичаківський О., Сівак Н. Освітній менеджмент: навчальний посібник. Хмельницький: ХГПА, 2021. 200 с.
2. Луначек В. Е. Педагогічний менеджмент : навчальний посібник. – 2-е вид., випр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.
3. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації. Х.: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с.
4. Нємець Л. М. Сегіда К. Ю., Логвинова М. О. Педагогічний менеджмент : навчально-методичний посібник для студентів першого курсу магістратури спеціальності 014.07. Середня освіта (Географія). Харків, 2019. 86 с.
5. Управління закладом освіти: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогіч них університетів / С. Г. Немченко, В. В. Крижко, О. С. Боднар, В. В. Радул, О. М. Старокожко, Ю. І. Кондратенко. 2-е вид. перероб. і допов. Бердянськ: БДПУ, 2022. 506 с.

Додаткова

6. Вознюк Лідія, Доброгорський Олександр Освітній менеджмент в умовах інноваційних змін. *Публічне управління та адміністрування*, № 2 (5).2023. С. 35-39.
7. Воробйова Є. В. Чеботарьов М. К. Освітній менеджмент у сучасних ЗВО: актуальні тенденції. *Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2021, № 4. С. 24-32.
8. Дутчак Ю.В. Теорія і методика забезпечення якості професійної підготовки майбутніх магістрів середньої освіти з фізичної культури: монографія. Київ: ФОП Халіков Р.Р., 2020. 388 с.
9. Лукашенко , Л. В. Освітній менеджмент крізь призму війни: виклики та професійна майстерність керівника закладу загальної середньої освіти. *Актуальні питання економічних наук*, №8, 2025. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14964670>
10. Олійник, М., & Чебенєєва, А. (2024). Освітній менеджмент: тенденції використання технологій управління в спеціальних закладах освіти та інклюзивно-ресурсних центрах. *Psychology Travelogs*, №2, 2024, С. 37–45. <https://doi.org/10.31891/PT-2024-2-4>
11. Освітній менеджмент: теорія і практика : зб. наук. праць / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2020. 148 с.

14. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище для навчання. Доступ до ресурсу: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7603>
2. Електронна бібліотека університету. Доступ до ресурсу: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
3. Інституційний репозитарій ХНУ. Доступ до ресурсу: <https://library.khmnu.edu.ua/#>.